

Өнертапқыштық саласындағы «Шапағат» республикалық конкурсының облыстық кезеңін өткізу Ережесі

I. Жалпы ережелері

1. Осы Ереже окушылардың өнертапқыштық саласындағы республикалық «Шапағат» конкурсының облыстық кезеңінің (бұдан әрі – Конкурс) үйымдастырылуын, мақсаты мен міндеттерін, откізу тәртібі мен каржыландырылуын, женімпаздары мен жүлдегерлерін анықтайды.

2. Конкурс үйымдастырушылары Шығыс Қазакстан облысының білім басқармасы мен Шығыс Қазакстан өнірлік гылыми-практикалық «Дарын» орталығы (бұдан әрі - Орталық) болып табылады.

3. Конкурстың басты мақсаты өнертапқыштық қызметті насиҳаттау және колдау, перспективалық өнертабыстарды ілгерілетугс көмек көрсету үшін, балалардың зияткерлік және шығармашылық әлеуеті мен білім беру мүдделерін ынталандыру болып табылады.

4. Конкурстың басты міндеттері:

- өнертапқыштық қызметті насиҳаттау;
- окушылардың шығармашылық кабілетін дамыту және өнертапқыштық саласына қызыгуышылық таныту;
- окушылардың үздік жұмыстарын демонстрациялау, өзара карым-катынасты үйымдастыру.

2. Конкурстың катысушылары

5. Конкурсқа жас өнертапқыштар – 14-18 жас аралығындағы окушылар жеке, сондай-ак, командалық құрамда катыса алады (2 катысушыдан аспау керек).

3. Конкурстың үйымдастыру мен откізу тәртібі

6. Конкурс екі кезеңде откізіледі:

- бірінші кезең – облыстық (2017 жылдың 13-19 наурызы аралығында);

- екінші (корытынды) кезең – республикалық (сәуір, 2017 жыл).

Облыстық кезең Орталықтың Таулы Үлбідегі базасында өтеді.

7. Жобаларды корғау «Жас дарын» номинациясында келесі бағыттар бойынша өтеді:

1) Техникалық құрастыру – көлік, өнеркәсіп, ауыл шаруашылық құралдары, еңбекті жеңілдету жабдықтарын ұсынатын құрастыру жобалар;

2) Энергетика және электротехника – ауыл шаруашылығын өнеркәсіпке енгізетін колданыстағы құрылғылар, құрылымдар, энергияны алатын және түрлендіретін құрылғылар, электротехникалық жабдықтарды ұсынатын жобалар;

3) Энергия үнемдеу технологиялары – энергия үнемдеу технология саласындағы окушының өзіндік зерттеу, эксперименттік, және үдерісінде азірлеген құрылғылар мен аспаптарды ұсынатын жобалар;

4) Робототехника, автоматика және зияткерлік жүйелер – алыс қашықтықта акпарат алмасу мақсатындағы техникалық байланыс және акпарат қабылдау, автоматтандырылған техникалық жүелерді өндөу (роботтарды);

5) Авиация, ғарышкерлік және аэробарыштық техника – авиация және ғарышкерлік дамыту саласындағы жобалары, жана транспорттық ғарыштық жүйелер жобалары.

8. Қатысушылар жобалар мен демонстрациялық материалдарды ұсынады және коргайды. Жұмыстың коргауда сыйбалар мен сыйбанұскалар көмегімен құрылғыны және үлгінің жұмыс істеу қағидаһын түсіндіру қажет. Авторға 10 минут уақыт беріледі (коргау – 7 минут, сұракка жауап беру – 3 минут).

9. Конкурсқа қатысу үшін аудандық/қалалық білім бөлімі басшыларының және облыстық дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп директорларының колымен куәландастырылған өтінім беру қажет.

10. Облыстық кезеңге әрбір ауданнан/қаладан, мамандандырылған мектептен 3 үздік жұмыс ұсынылады.

11. Конкурсқа ұсынылған жұмыстарға түсінктеме берілмейді және қайтарылмайды.

12. Женімпаздарды қазылар алқасы анықтайды

13. Конкурстың корытындысы Орталықтың www.shvgysdaryny.kz сайтында орналасырылады.

14. Үйимдастыру комитетінің мекен-жайы: «Дарын» ШҚ ӨФПО, Абай даңғ., 21. тел. 55-20-12, e-mail: vk_darvn@mail.ru

4. Конкурсқа ұсынылатын жұмыстың рәсімдеуге койылатын талаптар

15.Әрбір бағыт бойынша жұмыстар теориялық, эксперименттік, өнертапкыштық және шығармашылық түрде болуы мүмкін. Жұмыстар казак немесе орыс тілдерінде таныстырылады (қағаз және электронды түрде). Жұмыс көлемі 20 беттен аспауы керек. Беттердің жиектері мен нөмірлері болуы міндет.

16. Жұмысқа койылатын талаптар:

1) жұмыс мәтіні толық компьютерде басылып шығуы (WORD; 14 шрифт; ара кашыктығы 1,5; сол жақтан 2 см шегініс) және келесілерден тұруы қажет:

- басқы бет;

- мазмұны;

- резюме (аннотация) – қазак және орыс тілдерінде жұмыстың негізгі бөлімінің кыскаша мазмұндамасы (жұмыстың қай тілде жазылуына байланысты);

- кіріспе – жұмыстың өзектілігі және тақырыптың таңдалу негізі, оның мақсаты мен міндеттері, жұмыстың орындалған жерін көрсетеді;

- негізгі бөлім: жұмыстың материалдары; эксперименттік бөлімі; жұмыс нәтижелері және оларды талқылау.

- корытынды (нәтижелер мен ұсыныстар);

- пайдаланылған әдебиеттер тізімі;

2) басқы бетте келесілер көрсетіледі:

- жұмыс орындалған ұйымның толық атауы;

- жұмыстың тақырыбы;

- бағыты;

- орындаушы (аты-жөні, сыныбы, мектебі, облысы, қаласы, ауданы);

- жұмыс орындалған жыл;

- жұмыстың электронды бағалау нұсқасын дискіге жазып, жұмыспен коса жіберу керек.

Баяндаманың мәтіні кыска және келесі сыйбанұсқа бойынша құрастырылуы қажет: тақырып таңдау негізdemесі; зерттеу мақсаты; зерттеу міндеттері; зерттеу болжамы, зерттеу әдістері мен

күралдары; зерттеу жоспары; алынған нәтижелер; кыскаша корытынды; бұдан әрі жұмыстың келешегі.

17. Конкурс жұмыстарын келесі критерийлер бойынша жүзсеге асырылады:

- конкурстық жұмыс багасы: өзектілік, жаңалығы, зерттеу элементі, автордың жетістіктері, зерттеу маңыздылығы, жұмыстың рәсімделуі;

- баяндама композициясы: жұмыстың әдіснамалық сипаттамаларын тұжырымдау (проблема, зерттеу нысаны мен пәні, мақсаты, болжамы, шешілетін тапсырмалар), баяндама логикасының құрылуы;

- білімпаздық: таңдалған және шектес білім салаларының негізгі ережелерін білу;

- демонстрациялар – автормен немесе авторлармен жасалған колданыстағы модельдер, көрнекі оку құралдары, графіктер, кестелер, фотоматериалдар және фотомонтаждар, суреттер, сыйзбанұскалар, карталар және т. б.

5. Корытындылау және жеңімпаздарды марапаттау

18. Конкурстың нәтижелері көрсетілген конкурстың және оны корғауда алынған ұпайлар санының көсіндысы арқылы анықталады. Жеңімпаздар дипломдармен, катысуышылар сертификаттармен марапатталады

19. Конкурстың корытындысы бойынша үздік жұмыстар өнертапқыштық саласындағы «Шапағат» конкурсының республикалық кезеңіне жіберіледі.

6. Қаржыландыру

20. Іс-шараны қаржыландыру бекітілген сметаға сәйкес жүзеге асырылады.

21. Конкурс катысуышылары мен жетекшінің жиын орнына дейінгі және кайтар жоллагы жол шығындары жіберуші жақтың есебінен. Катысуышылардың іссапар шығындары (тамактануы, жатын орны) Орталық есебінен (жетекшілер тұрмайды).

Правила проведения областного этапа республиканского конкурса в области изобретательства «Шапагат»

1. Общие положения

1. Настоящее Положение определяет цели и задачи, организационное обеспечение, порядок проведения и финансирования, участия и определения победителей и призеров областного этапа республиканского конкурса в области изобретательства «Шапагат» (далее – Конкурс).

2. Организаторами являются управление образования Восточно-Казахстанской области и Восточно-Казахстанский научно-практический центр «Дарын» (далее – Центр).

3. Основной целью Конкурса является пропаганда и поддержка изобретательской деятельности, стимулирование интеллектуально-творческого потенциала и познавательных интересов детей, оказание содействия для продвижения перспективных изобретений.

4. Основными задачами Конкурса являются:

- популяризация изобретательской деятельности;
- развитие творческих способностей учащихся и привлечение их к исследовательской деятельности;
- демонстрация и пропаганда лучших изобретений учащихся, организация взаимного общения.

2. Участники Конкурса

5. В Конкурсе принимают участие юные изобретатели – учащиеся 14-18 лет, как индивидуально, так и в командном составе (не более 2-х участников).

3. Порядок организации и проведения Конкурса

6. Конкурс проводится в два этапа:

- первый этап – областной (с 13 по 16 марта 2017 года);
- второй (заключительный) этап – республиканский (апрель, 2017 года).

Областной этап состоится на базе Центра на берегу реки Горная Ульбинка.

7. Защита проектов проводится в номинации «Юное дарование» по следующим направлениям:

- 1) Техническое конструирование – проекты, представляющие транспортные, промышленные, сельскохозяйственные устройства, оборудование для облегчения труда;
- 2) Энергетика и электротехника – проекты, представляющие действующие устройства, конструкции, оборудование для получения и преобразования энергии, электротехническое оборудование для внедрения в промышленность сельское хозяйство;
- 3) Энергосберегающие технологии – проекты, представляющие устройства, приборы, разработанные в процессе самостоятельной исследовательской, экспериментальной и изобретательской деятельности участника в области энергосберегающих технологий;
- 4) Робототехника, автоматика и интеллектуальные системы – проекты, представляющие технические средства передачи и приема информации с целью управления и контроля на расстоянии, разработка автоматизированных технических систем (роботов);
- 5) Авиация, космонавтика и аэрокосмическая техника - проекты в области развития авиации и космонавтики, проекты новых транспортных космических систем.

8. Участники представляют и защищают проекты и демонстрационные материалы. Для защиты работы необходимо продемонстрировать работу с помощью чертежей и схем объяснить устройство и принцип работы образца. Автору (соавторам) работы предоставляется до 10 минут (для защиты – 7 минут, вопросы – 3 мин.)

9. Для участия в Конкурсе необходимо подать заявку, заверенную подписью начальника городского (районного) отдела образования или директора областной специализированной школы для одаренных детей.

10. На областной этап от каждого города (района), специализированных школ на областной этап представляются по 3 лучшие работы.

11. Представленные на Конкурс работы не рецензируются и не возвращаются.

12. Победителей определяют члены жюри.

13. Итоги конкурса будут размещены на сайте Центра (www.shygysdaryn.kz).).

14. Адрес оргкомитета: ВК РНПЦ «Дарын», пр. Абая, 21, тел. 8/7232/55-20-12 e-mail: vk_daryn@mail.ru

4. Требования к оформлению работы, предоставляемой на Конкурс

15. По каждому направлению работы представляются проекты и демонстрационные материалы (модели, макеты, оборудования и т.п.). Сама работа представляется на казахском или русском языках (в бумажном и электронном вариантах). Объем работы не должен превышать 20 страниц. Обязательна нумерация страниц и наличие полей.

16. Требования к оформлению работ:

1) текст работы должен быть отпечатан на компьютере (WORD, 14 шрифт, 1,5 интервал, отступ слева – 2 см) и содержать:

- титульный лист;

- оглавление;

- резюме (аннотацию) – краткое изложение основных положений работы на казахском или русском языке (в зависимости от того, на каком языке написана работа);

- введение - указывает на актуальность работы и обосновывает выбор темы, ее цели и задачи, место проведения работы;

- основная часть: материалы изобретения; экспериментальная часть; результаты работы и их обсуждение;

- заключение (выводы, рекомендации);

- список использованной литературы.

2) на титульном листе указывается:

- полное название организации образования, где выполнена работа;

- тема работы;

- направление;

- исполнитель (фамилия, имя, класс, школа, область, город, район)

- год выполнения работы;

- электронный вариант работы необходимо записать на диск и приложить к работе.

Текст доклада должен быть кратким и составлен по схеме: обоснование выбора темы; цель исследования; задачи исследования; гипотеза исследования; методы и средства исследования; план исследования; полученные результаты; краткие выводы; перспективы дальнейшей работы.

17. Оценка конкурсной работы будет осуществляться по следующим критериям:

- оценка конкурсной работы: актуальность, новизна, элемент исследования, достижения автора, значимость исследования, оформления работы;
- композиция доклада – формулировки методологических характеристик работы (проблема, объект и предмет изучения, цель, гипотеза, решаемые задачи), логика построения доклада;
- эрудиция – знание основных положений в избранной и сопредельной областях знаний;
- демонстрации – действующие модели, наглядные пособия, графики, таблицы, фотоматериалы и фотомонтажи, рисунки, схемы, карты и т.д., выполненные автором или авторами.

5. Подведение итогов и награждение победителей

18. Определение результатов участия в Конкурсе проводится по сумме баллов, полученных участником за оценку представленной конкурсной работы и ее защиту. Победители награждаются дипломами, участники сертификатами.

19. По итогам Конкурса лучшие работы будут рекомендованы для участия в республиканском этапе конкурса в области изобретательства «Шагагат».

6. Финансирование

20. Финансирование мероприятия осуществляется согласно утвержденной смете.

21. Дорожные расходы участников и руководителя Конкурса до места сбора и обратно несет направляющая сторона. Командировочные расходы (питание, проживание) участников (руководители не проживают) за счет Центра.